

УДК 658.589:001.895

ІНСТРУМЕНТИ ІННОВАЦІЙНОГО МАРКЕТИНГУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

О.В. Птащенко, кандидат економічних наук, доцент,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,

м. Харків

Анотація – Зміни в сучасному житті вимагають і змін у підходах до сучасної освіти. У навчальному процесі важливо перетворити аудиторію пасивних слухачів у активних учасників заняття. Активні форми навчання будуються на інтерактивних формах навчання. Інтерактивні методи навчання є на сьогодні дієвим способом організації навчального процесу та взаємодії між студентом та викладачем в будь-якому освітньому закладі.

Ключові слова – інноваційний маркетинг, освітні технології, маркетинг освітніх послуг.

Інтерактивні методи навчання є на сьогодні дієвим способом організації навчального процесу та взаємодії між студентом та викладачем в будь-якому освітньому закладі. На відміну від традиційної форми навчання, інтерактивні методи базуються на активній взаємодії між учасниками навчального процесу, при цьому основна вага надається взаємодії слухачів між собою. Такий підхід дозволяє активно проводити навчальний процес та зробити його більш цікавим і менш втомним для учасників.

Слово «інтерактив» походить від англійських «inter» – взаємний, та «act» – діяти. Інтерактивний означає взаємодіяти, сприяти чи знаходитися в режимі бесіди, знаходитися у діалозі з будь-чим (комп'ютером) або будь-ким (людиною). Виходить, що інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання, де відбувається взаємодія між студентом та викладачем [1].

Основні характеристики інтерактивного навчання: спеціальна форма пізнавальної діяльності; заохочення всіх учасників процесу до взаємодії; підтримка атмосфери взаємовічливості; організація індивідуальної, парної або групової роботи; застосування дослідницьких процесів, ділових ігор, роботи з документами, різними джерелами інформації, використання творчих завдань.

За допомогою впровадження інтерактивних форм навчання можна розв'язати наступні завдання: розвиток комунікативних навичок і умінь; створення емоційного контакту між слухачами; навчання роботи у команді, прислухатися до думки членів колективу; зміна форм діяльності, переключення навантаження, зменшення стресу.

Інтерактивне навчання захоплює слухачів, пробуджує в них інтерес та мотивацію, навчає самостійно працювати та мислити.

Зазвичай, люди по-різному запам'ятовують різну інформацію. Так, лекції запам'ятовують 5% слухачів, а те, що бачать і слухають одночасно – 50%.

Інтерактивне навчання – це навчання за типом діалогу, де не існує принципу домінування виступаючого чи слухача. Інтерактивне навчання має на меті:

створення умов для залучення до процесу навчання всіх слухачів;

надання можливості кожному учаснику навчання розуміти та рефлексувати з приводу його знань, вмінь та думок; вироблення життєвих цінностей; створення атмосфери взаємодії та співпраці; розвиток навичок комунікацій; створення комфортних умов навчання.

Інтерактивне навчання передбачає: моделювання ситуацій, які виникають в реальному житті; вирішення творчих

завдань; розв'язання проблем спільними зусиллями тощо.

Інтерактивне навчання дає багато переваг обом сторонам навчального процесу. В ході навчання у виді діалогу слухачі навчаються критично мислити, розв'язують складні завдання на підставі аналізу обставин та відповідної інформації, приймати зважені рішення, приймати участь у обговореннях, спілкуватися з іншими людьми. Щоб досягти цих цілей організовується індивідуальна, парна або групова робота аудиторії, застосовуються дослідницькі проекти, рольові ігри, йде робота з інформацією різних джерел.

Учасник навчального процесу повинен: ставити перед собою завдання з навчання; розвивати навчальну активність; в ході навчання визначати проблеми; навчатися рефлексії своєї навчальної діяльності.

Окрім цього учасник інтерактивного навчання повинен вміти створити в аудиторії атмосферу, що заохочуватиме слухачів ставити питання та шукати відповіді, брати за основу такі завдання, які могли би сприяти розвитку критичного мислення та самостійного набуття знань. Застосовувати існуючі ефективні методи, стати вдумливим професіоналом, уважно спостерігати, визначати проблеми, створювати нові стратегії до їх вирішення, бути взірцем для інших слухачів, передавати їм свої знання.

Використання інтерактивних технологій в навчанні змінює роль та функцію викладача. Він перестає бути центральною фігурою в процесі та лише контролює процес, займається його організацією, визначає напрям (готує до заняття необхідні завдання, формує питання для розгляду у групі, контролює порядок і час виконання завдання, консулює, надає допомогу у разі утруднень).

Інтерактивні методи навчання мають декілька видів: мозкова атака; «круглий стіл»; дискусія; ситуаційний аналіз; аналіз конкретних дій [1-3].

Метод мозкової атаки – це метод для розв'язання невідкладних питань за невеликий проміжок часу. Його сутність полягає в тому, що треба висловити як можна більшу кількість ідей за короткий час, обговорити їх та надати класифікацію. Цей метод використовується здебільш для

розв'язання складних питань. Метод мозкової атаки можна застосовувати в різних видах діяльності в роботах з малими та великими групами, командами та персональній роботі.

«Круглий стіл» – метод аудиторної роботи із слухачами, які мають досвід роботи, практичні навички з питань, що виносяться на розгляд. На «круглому столі» слухачі можуть ставити обгрунтовані питання за темою, серйозно аргументувати підходи до вирішення питання, а також повідомити про вдалий або невдалий результат. «Круглий стіл» така собі нарада експертів з конкретного питання по обміну практичним досвідом, досягнень і невдач. Цей метод дозволяє слухачам засвоїти зміст теми та її ключові проблеми.

Дискусія – активний метод проведення занять, головна мета якого мобілізувати теоретичні та практичні знання слухачів, поглядів на проблему що розв'язується. Дискусія є доречною при розгляді спірних питань, але у навчальному процесі може не виникати ситуації спірності трактувань. Через це планувати проведення заняття як дискусію заздалегідь не є коректним. Передумови до використання цього методу такі: необхідно знайти в складі теми, що досліджується, такі питання, про які слухачі усвідомлено дотримуються різних точок зору. Це може бути зроблене в ході лекцій або інших занять; варто визначити, чи відносяться ці питання до інтересів, що зачіпають багатьох слухачів.

Ситуаційний аналіз полягає у тому, що слухачі, що ознайомились з деталями проблеми, самостійно аналізують ситуацію, діагностують проблему й надають свої ідеї та рішення у дискусії із іншими учасниками навчального процесу. Залежно від характеру висвітлення матеріалу використовуються ситуації-ілюстрації, ситуації-оцінки та ситуації-вправи.

Ситуація-Ілюстрація – містить в собі приклад з практики управління (як негативний, так і позитивний) і спосіб вирішення ситуації.

Ситуація-Оцінка – являє собою опис ситуації та можливе вирішення в готовому вигляді. Потрібно лише дати оцінку, на скільки запропоновані шляхи вирішення є правомірними та ефективними.

Ситуація-Вправа – полягає в тому, що конкретний епізод управлінської діяльності підготовлений таким чином, щоб його вирішення вимагало виконання стандартних завдань: розрахунок нормативів, заповнення таблиць, складання юридичних документів тощо.

Також ситуаційний аналіз включає метод аналізу конкретних ситуацій, метод «кейз-стаді», метод «інцеденту», розбір ділової кореспонденції («баскет – метод»).

Аналіз конкретних ситуацій – найбільш прийнятний в умовах курсового навчання метод ситуаційного аналізу – традиційний аналіз конкретних ситуацій, який включає до себе глибоке й детальне дослідження імітованої або реальної ситуації.

Використання методу аналізу конкретних дій дозволяє вирішити наступні навчальні цілі: розвиток аналітичного мислення; застосування аналізу в динаміку; оволодіння практичних навичок роботи з інформацією; вироблення управлінських рішень; освоєння сучасних соціально-психологічних і управлінських технологій; розширення комунікативної компетентності; формування здатності вибору оптимальних варіантів ефективною взаємодії з іншими людьми; стимулювання інновацій; підвищення мотивації до навчання.

У будь-якому виді навчального закладу необхідно застосовувати декілька видів інтерактивних методів навчання, комбінувати їх. Ці методи дозволять більш ефективно побудувати навчальний процес, викликати зацікавленість слухачів до навчання та за допомогою моделювання ситуацій дати учасникам процесу практичні навички.

Список використаної літератури

1. Alstete, Jeffrey W., Benchmarking in Higher Education: Adapting Best Practices To Improve Quality. ERIC Digest.

2. Buss A, Strauss N. Online Communities Handbook: Building Your Business and Brand on the Web. Berkeley, CA: New Riders; 2009.

3. Гари Вайнерчук Лайкни меня. Экономика благодарности / Г. Вайнерчук Альпина Паблишер, 2012 – 296с.

Автор

Птащенко Олена Валеріївна, к.е.н., доцент кафедри економіки і маркетингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (helenavaleriya@gmail.com).

Тези доповіді надійшли 06 лютого 2017 року.

Опубліковано в авторській редакції.